

Ņēmu kannu, Paceļ' vāku: Klips, kanni! Klaps, kanni!

Viens no 1896. gada Latviešu etnogrāfiskās izstādes mājrupniecības nodaļas eksponātiem bija koka alus kauss jeb stops. Rīgas Latviešu biedrības Zinību komisijai to dāvināja Valkas apriņķa Ērgemes pagasta Turnas skolas skolotājs Eduards Rezevskis (1871-1937). Alus kausa vāka iekšpusē E. Rezevskis pielīmējis zīmīti ar Turnā pierakstītu kāzu tautasdziesmu:

*„Es ar savu līgaviņu*

*Kāzu galdam piesēdies,*

*Saldo alu nodzerties:*

*Ņēmu kannu,*

*Paceļ' vāku:*

*Klips, kanni!*

*Klaps, kanni!*

*Tu pie manis, es pie tevis,*

*Es pie tavu vāgu ņēmu,*

*Tu pie manu cekuliņu!”*

Līdzīgi kā citi lauku skolotāji, kuri atsaucās RLB aicinājumiem vākt un iesūtīt etnogrāfiskas liecības, Rezevskis 1896. gada izstādi uztvēra kā iespēju aktivizēt tobrīd Ērgemes pagastā panīkušo sabiedrisko dzīvi. 1892. gadā kļuvis par skolotāju, Rezevskis secināja, ka „starp turnaviešiem ir ļoti maz izplatīta laikrakstu un derīgu grāmatu lasīšana”, tādēļ viņš drīz savāca līdzekļus publiskas grāmatu krātuves ierīkošanai. Turpmākajos gados pagasta pedagogi nodibināja kori, rīkoja saviesīgi izglītojošus vakarus, kā arī iesūtīja Krišjāņa Barona „Latvju dainu” izdevumam ap 120 iepriekš neapzinātu tautasdziesmu.

Koka alus kausu jeb stopu apskati izstādē “Versija–latvieši: 1896. gada Latviešu etnogrāfiskā izstāde” Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā Brīvības bulvārī 32.



Alus kauss, “stops”. Valkas apriņķa Ērgemes pagasts. 19. gs. sākums. Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājums.